

Circular Retrofit Lab verbindt onderzoek en praktijk

Academisch onderzoek dichterbij de markt brengen

HET PROJECT IN HET KORT

Het Circular Retrofit Lab werd in 2017 opgestart als **pilotproject binnen het BAMB-onderzoek** (Buildings as Material Banks). De focus lag daarbij op de technische aspecten van circulair en veranderingsgericht (ver)bouwen: herbestemming in plaats van afbraak, scenarioplanning en demonteerbare bouwsystemen.

Tijdens dat eerste traject ontstond er een **waardevol netwerk van industriële partners**. Bovendien was er ook een groot **multiplicatiepotentieel** om de circulaire renovatieaanpak door te trekken bij de transformatie van zo'n 300 identieke studentenmodules op de VUB-campus.

Met het Open Call project hebben we **continuïteit** kunnen geven aan dit initiatief. Het was de aanleiding om met onze marktpartners de **focus te verbreden** naar andere, systemische aspecten die bijdragen aan de transitie naar circulair bouwen: businessmodellen, digitalisering, juridische en logistieke aspecten.

In een **leertraject van drie workshops** hebben we nieuwe expertise aangebracht, kansen gezocht in de waardepropositie van onze deelnemers en het debat gevoerd over hoe je transitie en innovatie in je eigen bedrijf

kan organiseren. We ontwikkelden een **Value Network Canvas** om waardenetwerken in kaart te brengen en circulaire alternatieven uit te tekenen. We testten ook verschillende concepten rond BIM en FIS als drager voor materiaalpaspoorten en formuleerden voorstellen voor verder onderzoek.

Dankzij de Open Call konden we de leerlessen uit het Retrofit Lab ook **verder verspreiden**.

Het opzet van het Lab is alvast ruimschoots geslaagd: een platform worden om de resultaten uit academisch onderzoek dichterbij de markt te brengen.

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2017-122
 Looptijd: 12/2017 tot 12/2019
 Subsidiebedrag: € 63.000

Een project van:

VUB Architectural Engineering

Samen met:

VITO, MK Engineering, ATS Groep, Zehnder Group

[Naar de databank >](#)

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

1

Door 3 jaar lang industriële partners samen te brengen rond het Circular Retrofit Lab, zijn er tijdens het verloop van het project **mooie symbioses** ontstaan tussen starters en grote bedrijven.

2

We ontwikkelden een **Value Network Canvas** om inzicht te scheppen in het waardenetwerk van bedrijven, nieuwe circulaire businessmodellen uit te testen en opportuniteiten te vinden voor nieuwe samenwerkingen.

3

Het Lab heeft zijn rol als uithangbord voor circulair bouwen meer dan vervuld. We gaven heel wat **rondleidingen en presentaties** om de leerlessen uit ons project te delen. Met professionals, studenten en het grote publiek.

4

Om de communicatie over het Lab te versterken, hebben we een **projectwebsite** opgezet (www.circularretrofitlab.be). Daar beschrijven we de circulaire renovatiestrategieën die zijn toegepast en vind je ook nieuws over toekomstige initiatieven.

KERNCIJFERS

30

presentaties en
rondleidingen

24

keer in de pers
(tv, vakbladen,...)

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

1

Onboarding blijft heel arbeidsintensief. Partners **langdurig bijeenbrengen** in een traject zorgt echter voor vertrouwen en - op de lange duur - voor interessante samenwerkingen.

2

Omdat er momenteel heel wat initiatieven rond circulariteit zijn, wordt het steeds belangrijker dat er **afstemming** tussen de initiatieven komt. Voor het thema businessmodellen overlegden we regelmatig met het traject van Circulaire Kempen. Hetzelfde doen we nu ook projecten rond 'circulair' schrijnwerk.

3

Pilootprojecten maken het concept van circulair bouwen **tastbaar** voor het grote publiek. Ze brengen de verschillende dimensies van de circulaire uitdaging naar boven, geven markspelers de kans om te experimenteren zonder risico en leiden tot nieuwe samenwerkingsverbanden tussen ketenpartners.

4

Gebrekkige data-efficiëntie blijft een belangrijke hindernis in de bouw. Het is een belangrijke opportuniteit voor verbetering. Binnen het kader van de circulaire economie heeft BIM zijn beperkingen als drager voor materiaalgegevens of bouwspaspoorten. Een transactionele aanpak, bijvoorbeeld door het gebruik van een blockchain, heeft in combinatie met gestandaardiseerde datasetformaten zoals EPD, een duidelijk potentieel.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Het Lab wordt verder uitgebouwd als experimenteerplek voor circulaire concepten. We blijven er leren door te doen, samen met marktpartners. Volg onze activiteiten op www.circularretrofitlab.be.

